

Heel vage buikklachten en opeens had Linda (58) de kanker die ze de ‘silent killer’ noemen. “Mijn ergste nachtmerrie”

Buikpijn, een opgeblazen gevoel: Linda (58) had de meest vage klachten, maar in haar lijf groeide de ‘silent killer’: eierstokkanker. Elk jaar overkomt het 700 vrouwen, bijna altijd zijn hun dagen geteld, net zoals bij Linda. Al 3 keer herviel zij. “Het vraagt véél energie om niet zot te worden.” Hoe hoog is jouw risico om de kanker te krijgen die men bijna altijd te laat opspoort? Een prof licht toe.

Liesbeth De Corte 08-05-23, 10:05 Laatste update: 10:44

In 2014 kreeg Linda (58) een zwaar verdict te horen. “Voordien had ik een aantal vage klachten: een beetje buikpijn, bloedverlies en urineverlies.” Ze ging naar twee verschillende gynaecologen die niet meteen een verklaring vonden voor haar symptomen. Uiteindelijk stelde haar arts voor om haar baarmoeder te verwijderen.

“Omdat ik het BRCA1-gen heb, was ik erg op mijn hoede. Ik heb toen nog angstig gevraagd: ‘Dokter, het is toch geen kanker’? ‘Nee mevrouw’, zei hij. Als ik daar nu aan terugdenk, voelt dat wrang. Want mijn ergste nachtmerrie werd waarheid. Tijdens de operatie om mijn baarmoeder te verwijderen zag de arts iets dat er niet hoorde te zitten. Eierstokkanker, stadium drie.”

Had je me bij de diagnose gevraagd om een document te ondertekenen waarop stond dat ik nog acht jaar mocht leven? Ik had het meteen gedaan.

Linda

“Op dat moment wist ik dat ik niet meer zou genezen. Maar nu zijn we wel acht jaar verder. Dat had ik nooit durven hopen. Had je me toen gevraagd om een document te ondertekenen waarop stond dat ik nog acht jaar mocht leven? Ik had het meteen gedaan.”

De kanker blijft maar terugkeren: nu onderging Linda al 3 operaties en meerdere chemokuren

Linda moest zes chemobehandelingen ondergaan en tussendoor nog een chirurgische ingreep. “Mijn haar viel uit, ik was kotsmisselijk en kon mijn bed niet uit door de vermoeidheid. Maar het ergste vond ik dat mijn smaakvermogen veranderde. Zelfs water smaakte vies. Verschrikkelijk. Zolang je nog kunt eten of drinken, kan je deelnemen aan het sociaal leven. Als dat wegvalt, heb je niks meer.”

Die periode was zwaar, maar Linda sloeg zich erdoor. Na haar behandelingen ging ze zelfs opnieuw werken. “85 procent van de vrouwen met eierstokkanker hervalt. In het begin ben je realistisch. Maar na een tijdje denk je: misschien zit ik bij die 15 procent. Misschien hoor ik bij de groep van gelukzakken. Hoe meer tijd verstrijkt, hoe meer je hoop groeit.”

Het vraagt veel energie om niet te veel te denken aan sterven.

Linda

Twee jaar en een dag later hoorde Linda toch dat ze hervallen was. Iets wat in de loop der jaren nóg twee keer gebeurd is. In totaal heeft ze al drie operaties, enkele chemokuren en een hoop bestralingen achter de rug. “Ik wéét dat ik eraan ga doodgaan. Mijn dokter zal me niet kunnen redden, maar hij gaat alles doen om het nog zo lang mogelijk te rekken.”

Linda. © rv

Nu slikt Linda Olaparib, pillen die de groei van kanker remmen, en leeft ze vooral van dag tot dag. “Ik zeg altijd: het vraagt veel energie om niet zot te worden en om niet te veel te denken aan sterven. De ene dag lukt het beter dan de andere. Soms overvalt me het besef dat ik mijn kleinkinderen zal moeten achterlaten. Dat ik hen niet zal zien opgroeien ... *(krijgt even een*

krop in de keel) Zulke zaken probeer ik te verdringen. Ik mag er niet aan denken of ik begin te wenen.”

“Op dit moment voel ik me redelijk goed. Eens op weekend gaan of in een lekker restaurant gaan eten doe ik nog graag. Maar een vakantie naar Amerika of Zuid-Afrika hoeft niet. Het geluk zit meer in de kleine dingen. Volgend jaar gaat mijn man op pensioen. Hopelijk kunnen we nog even samen genieten van elkaar, van onze kinderen en van onze kleinkinderen. Als dat al lukt, ben ik blij.”

Nog maar weinig mensen hebben al gehoord van eierstokkanker.

“Nochtans krijgen in België een zeventhonderdtal vrouwen per jaar te horen dat ze eierstokkanker hebben. Dat komt neer op ongeveer een op de zeventig vrouwen”, vertelt gynaecologisch oncoloog Xuan Bich Trinh (UZA). “Het is dus zeker geen zeldzame ziekte.” Het kan op elke leeftijd ontstaan, maar vooral vrouwen ouder dan 55 jaar krijgen ermee te maken.

prof. dr. Xuan Bich Trinh © Frank Toussaint

“Eigenlijk is de naam niet helemaal correct”, zegt prof. Trinh, “want wetenschappers hebben ontdekt dat de kanker in de meeste gevallen niet in de eierstok ontstaat, maar in de eileiders, waar cellen zich ongecontroleerd vermenigvuldigen en een kwaadaardig gezwel vormen.”

Slechts in een kwart van de gevallen zijn we er tijdig bij. Bij de rest is de kanker al uitgezaaid.

Prof. Xuan Bich Trinh

Het probleem is dat eierstokkanker vaak pas wordt ontdekt als het te laat is. Prof. Trinh: “Daarom wordt deze ziekte ook wel de ‘silent killer’ genoemd. Slechts in een kwart van de gevallen zijn we er tijdig bij. Bij 75 procent is de kanker al uitgezaaid.”

Dat komt omdat de aandoening vaak symptoomloos blijft. En als er al klachten voorkomen, zijn die nogal vaag. “Het gaat dan om een wijziging in het stoelgangpatroon, een opgeblazen gevoel, buikpijn, een iets grotere buikomvang, ... Niet meteen zaken waarbij je denkt: oei, er is iets mis.”

Nieuwe behandelingen bieden wel een (iets) grotere kans op overleving

Toch is er ook goed nieuws. “Veel kankers zijn niet meer te genezen eens ze uitgezaaid zijn. Maar bij eierstokkanker blijft er nog steeds een kans op genezing, mits een goede behandeling”, stelt de oncoloog. “Statistisch gezien is de kans op overleving veertig procent. Hoe later de diagnose valt, hoe kleiner die kans wordt.”

“Bij een vermoeden van eierstokkanker zal een arts eerst weefsel vergaren via een kleine operatie, dat al of niet een bevestiging geeft. De behandeling erna bestaat uit een combinatie van chemotherapie en een heelkundige ingreep, waarbij zo veel mogelijk van de tumoren wordt weggenomen.”

Wie de anticonceptiepil slikt, heeft een iets lager risico.

Prof. Xuan Bich Trinh

“Daarnaast is men bezig met nieuwe therapieën te ontwikkelen. Sinds kort bestaat er bijvoorbeeld medicatie die de DNA-herstelmechanismen beïnvloedt, waardoor de patiënt een grotere kans op overleven en langdurige remissie krijgt.”

Hoe hoog is jouw risico op deze kanker?

Bij eierstokkanker valt er niet één oorzaak aan te wijzen. Trinh: “Veel heeft te maken met pech. Al speelt genetische aanleg ook een grote rol: mutaties in het BRCA1-gen en BRCA2-gen geven een sterk verhoogde kans op borst- en eierstokkanker. Vrouwen met endometriose lopen ook een iets hoger risico. Wie de anticonceptiepil slikt, heeft een iets lager risico.”

Angelina Jolie liet haar eierstokken en eileiders verwijderen om eierstokkanker te voorkomen. Haar moeder overleed op 56-jarige leeftijd aan die ziekte. © Mondadori Portfolio via Getty Im

Bij baarmoederhalskanker kan je met een uitstrijkje proberen om het op tijd op te sporen. Maar voor eierstokkanker bestaat er zo geen goede screeningsmethode. “Onderzoekers zijn hierover al meer dan twintig jaar hun hoofd aan het breken. Zonder succes. Om de zoveel maanden of jaren naar de gynaecoloog gaan voor een check-up, geeft op dat vlak dus een vals gevoel van veiligheid.”

“Het enige wat je kan doen om eierstokkanker te voorkomen is de eierstokken en eileiders preventief laten weghalen. Dat doen we enkel bij hoogrisicopatiënten met een genetische aanleg. Actrice Angelina Jolie is hier het bekendste voorbeeld van.”

We raden sinds enkele jaren steeds vaker aan om enkel de eileiders preventief weg te nemen. Dit heeft minder neveneffecten.

Prof. Xuan Bich Trinh

Vrouwen met een mutatie in het BRCA1-gen krijgen het advies om de eileiders en eierstokken te laten verwijderen vanaf ze 35 à 40 jaar zijn. Bij vrouwen met een mutatie in het BRCA2-gen geldt dat advies vanaf 40 à 45 jaar.

“Het is en blijft wel een moeilijke beslissing”, benadrukt Trinh. “Deze operatie heeft aanzienlijke consequenties, zoals de menopauze die onvermijdelijk begint, lichamelijke veranderingen alsook cardiovasculaire effecten. Dat is niet min. Daarom raden we sinds enkele jaren steeds vaker aan om enkel de eileiders preventief weg te nemen. Dit heeft minder neveneffecten, maar geeft wel een risicoreductie tot 65 procent.”

Vandaag, 8 mei, is Wereld Eierstokkankerdag. Wil je hier meer over weten? Esperanza is een vereniging voor vrouwen met of na een gynaecologische kanker. Op de [website](#) vind je meer informatie over de ziektes en kan je in contact komen met lotgenoten. Daarnaast organiseren ze op regelmatige basis groepsactiviteiten, lezingen en symposia.